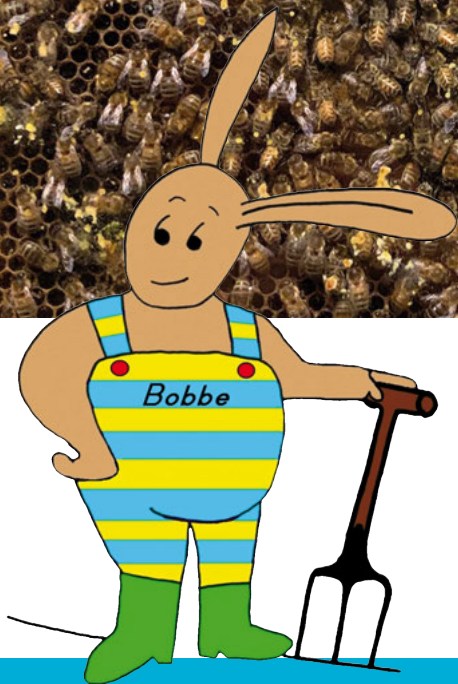

Bobbe

Uitgave van:

Stichting

Dierenweide

Harderwijk

Nummer 2, 2024

COLOFON

Dit blad is een uitgave van:
Stichting Dierenweide Harderwijk.
www.dierenweideharderwijk.nl
Email: info@dierenweideharderwijk.nl
facebook.com/DierenweideHarderwijk

Bestuur:

Voorzitter: Bianca Petersen
Penningmeester: Erwin Petersen
Secretaris: Alinda Hulshof
Vice-voorzitter: Wim Lobensteijn
Alg. Bestuurslid: Rende Luiting

Rek.nr: NL03 SNSB 0918 6037 81
KvK 08182882

Post- en redactieadres:

Gruttomeen 130
3844 ZH Harderwijk

Bezoekadres:

Middelste Wei 1
3844 HT Harderwijk

Redactie:

Bianca Petersen
Rosa Bornkamp

ANBI

*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

Uitgever:

DNB Groep B.V.
www.dnbgroep.nl

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Niets uit de advertenties mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Stichting Dierenweide Harderwijk - 1

Stichting

Dierenweide

Harderwijk

INHOUDSOPGAVE

- 2 Van de voorzitter
- 3 Openingstijden Dierenweide
- 4 Vrijwilligers in het zonnetje
- 6 De gelukkigste grassprietjes van de wereld?
- 8 Observatiekast met honingbijen op de Dierenweide
- 12 Verbouwing konijnenhokken
- 14 Kinderhoekje
- 17 Opgaveformulier donateurs

Van de voorzitter

We kijken terug op een half jaar waarin weer het nodige is gebeurt.

Afgelopen juni was er weer het jaarlijkse schaapsscheerdersfeest. Dit keer een extra feestelijke omdat de Dierenweide dit jaar 40 jaar bestaat. Daarom waren de strippenkaarten gratis. Een cadeautje voor onze trouwe bezoekers en bezoekers die speciaal voor deze dag naar de Dierenweide kwamen. Dat het weer een geslaagde dag was bleek uit het feit dat dat we veel bezoekers en positieve reacties mochten ontvangen. Het mooie weer en de leuke spelletjes hielpen daar ook aan mee. Het cadeau voor de vrijwilligers was een potje bowlen en een etentje. Het was leuk te zien dat iedereen fanatiek een balletje gooide en er een wedstrijd van maakte.

Na het schaapsscheerdersfeest ging een lang gekoesterde wens in vervulling. Al het tegelwerk op de weides is vervangen door nieuw tegelwerk. Het was een hele klus die we gelukkig konden uitbesteden. Het ziet er allemaal weer fris en netjes uit.

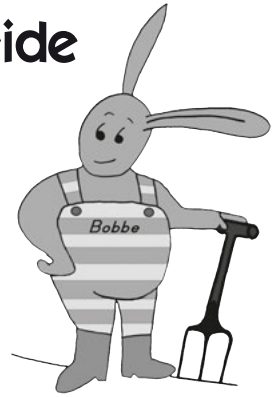
De kippenrennen worden stukje bij beetje aangekleed. Er wordt aandacht besteed aan de huisvesting en

verrijking voor de kippen zodat ze zich minder zullen vervelen. Ook de vissen hebben nieuwe huisvesting, zij kunnen nu langere afstanden zwemmen in een groter aquarium. Voor de konijnen is er ook het een en ander veranderd, daarover leest u verderop in de Bobbe meer. Deze werkzaamheden werden mede mogelijk gemaakt door een onderbelichte groep: de klusploeg. Mede door hun inzet konden er vernieuwingen/aanpassingen plaats vinden. Een andere onderbelichte groep zijn de vrijwilligers die schoonmaakwerkzaamheden op zich nemen. Ook zij zijn belangrijk in het geheel. Door de inzet van iedereen ziet de Dierenweide er mooi en verzorgd uit,

Openingstijden Dierenweide

Ma, di, do	16.00 - 17.00 uur
Wo, zo	14.00 - 15.00 uur
Vr	15.00 - 16.00 uur
Za	09.00 - 12.00 uur 15.00 - 16.00 uur

Openingstijden onder voorbehoud

iets wat ik vaak van bezoekers hoor. Daarom vanaf deze plek een dikke pluim voor iedereen en heel veel dank!

Dat de Dierenweide een leuke plek is blijkt de laatste tijd uit het feit dat we steeds vaker de vraag van scholen krijgen of er kinderen mee mogen helpen met de werkzaamheden. Daar waar het kan doen we dat graag. Kinderen komen dan in kleine groepjes met begeleiding helpen. Hoe leuk is het om te zien dat de kinderen al op jong leeftijd mogen leren om te gaan met dieren en ze te verzorgen.

Een minder leuk bericht is dat we afgelopen zomer toch weer een schaap zijn verloren aan de ziekte blauwtong. Een ander ziek schaap heeft het gelukkig wel gered. Op advies van de

dierenarts hebben we alle schapen voor de tweede keer laten vaccineren tegen deze nare ziekte. Nu maar duimen dat er geen dieren meer ziek worden. Met de rest van de dieren gaat het gelukkig goed.

De vrijwilligers gaan zich zo langzamerhand voorbereiden op de winter. De zorg voor de dieren gaat gewoon door. Daarbij kunnen we wel wat hulp gebruiken. We zijn vooral op zoek naar mensen die op maandag-, dinsdag- of woensdagochtend mee willen helpen met de werkzaamheden. Het is niet moeilijk, maar wel heel dankbaar werk. Kom gerust eens vrijblijvend langs en neem een kijkje in de wereld van de kinderboerderij. De plek voor jong en oud om te genieten van boerderijdieren (en meer) in de stad.

Vrijwilligers in het zonnetje

Voor niks gaat de zon op; voor niks gebeurt er ... niks. Binnen hangt ergens een bordje met de tegelwijsheid: "Onze vrijwilligers krijgen niet betaald. Ze zijn namelijk onbetaalbaar." of iets dergelijks. Zonder dollen: de Dierenweide bestaat dankzij de inzet van veel vrijwilligers. En zonder iemand tekort te willen doen, stellen we enkele mensen aan u voor. Dan weet u ook een beetje wat er speelt.

Ton doet de vogels en verfraait de voliëres, doet het opleuken binnen, doet het aquarium. 30 eieren werden thuis vier keer per dag handmatig door hem gekeerd. (We weten niet wat zijn partner daarvan vond 😊.)

William doet het gras, boomstronkwortels en meer. Hij bedacht het nieuwe klimhuisje en heeft de houten geitenkop in behandeling. Dat ding stond weg te rotten op wei 1.

Er zijn bestuurszaken en vergaderingen om te regelen. Dat wordt gedaan door enkele bestuursleden die er soms al jaren zitten, en een aantal jonkies. Vanzelfsprekend is er een centenbaas die alles scherp in de gaten houdt.

De reparaties en 'klussen allerlei' vragen vele uren en vakkennis. Te denken valt aan:

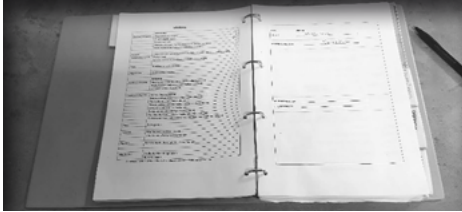
- Daken en dakjes en afdaken repareren.
- Hekken (de geiten kunnen uit hun bol gaan (tegen het hek)).
- Elektra is een lastige en gevaarlijke klus.
- Waterleidingen kunnen bevriezen, lekken en afvoeren verstoppem.
- De cv heeft het nooit helemaal goed gedaan, schijnt.

Evenementen moeten ieder jaar weer opgetuigd worden:

- Het Schaaप्sscheedersfeest
- De Dierendag

En wat ik verder vergeet aan bijzonderheden.

We doen het routinewerk volgens een schema. Ik bedoel hier het voeren en schoonmaken per dagdeel en per diersoort. Hieronder wat er zoal moet gebeuren:

- ❖ Voederen:
  - Brok of zaad of groen verschillend per diersoort
  - Hooi
  - Water
  - Lekkers
- ❖ Vegen:
  - Tegelplateaus buiten
  - Binnen
- ❖ Eieren rapen
- ❖ Hokken en stallen wekelijks uitmesten
- ❖ Huishoudelijke zaken zoals:
  - Prullenbakken legen
  - Vaatwerk
  - Het toilet (een heikele kwestie wie dat moet doen)
  - De kliko's bij de weg zetten
- ❖ Dit jaar niet, maar lammetjes vragen veel tijd, aandacht en specialistische kennis.

Het is lastig om de boel strak te houden met zoveel mensen. Ondanks ieders goede bedoelingen gaan er regelmatig dingen niet geheel correct. Geiten kunnen eigenwijs en eigenzinnig zijn en zo ook enkele helpers op de Dierenwei.

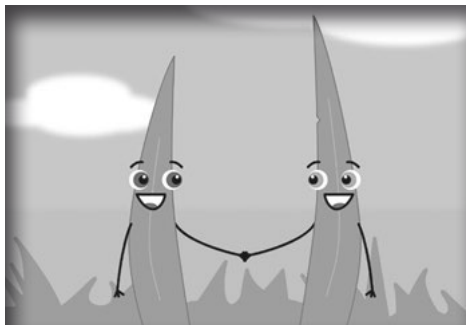

Toch is De Dierenweide hartstikke leuk. Het is gewoon bijzonder om met zovelen samen te werken, om dit alles te realiseren. De ene vrijwilliger nadert de 90, een ander is de 20 pas kortgeleden gepasseerd. De jongste jeugdhulp is negen, de oudste 19. En laten we de peuters, kleuters en alle andere bezoekers (die soms een dikke donatie doen) niet vergeten. Ook daar doen we het voor.

Frans van Zelm

De gelukkigste grassprietjes van de wereld?

Op een grasveld in een groot weiland stonden twee grassprietjes. De sprietjes stonden een stukje uit elkaar, maar ze hadden al zoveel meegemaakt samen dat ze beste vrienden waren geworden. Ze hadden een geweldig uitzicht over het weiland waar ze in stonden. Elke dag werden ze een stukje groter en konden ze steeds beter heen en weer wuiven in de wind. De twee grassprietjes hadden hier heel veel lol in en probeerden de gekste bewegingen te maken om de ander aan het lachen te krijgen. Zo lachten ze samen heel wat af.

Maar eens in de zoveel tijd kwam aan al die lol een eind als er iemand het gras ging maaien. Dan hoorden ze de grasmaaier al van verre aankomen en konden ze niks anders doen dan wachten tot de maaier ze te pakken kreeg. Daarna moesten ze een tijdje

wachten tot ze weer volgroeide sprietjes waren en samen in de wind konden wuiven.

Ze hadden in hun leven al heel veel meegemaakt. Vogels die wormpjes uit de grond trokken en daarmee ook bijna de grassprietjes ontwortelden. Geiten en schapen die hun plasje of poepje deden op het weiland. Wilde bloemen of onkruid die tussen hen in groeide, waardoor ze elkaar een tijdje niet meer konden zien en niet meer met elkaar konden praten. En heftige stormen die zo hard over het weiland raasden dat ze bang waren dat ze uit de grond getrokken zouden worden en aan de andere kant van het weiland neer zouden dwarrelen. Gelukkig waren de grassprietjes echte geluksvogels en het ging het altijd net goed.

Op een dag kwam één van de schapen toch wel heel dichtbij. Het schaap liep verder en verder naar de grassprietjes toe en bleef maar gras eten. De grassprietjes begonnen in paniek te raken toen het schaap zo dichtbij stond dat ze heen en weer begonnen de wapperen door de adem van het schaap. Het schaap trok eerst plukken gras naast en voor één van de grassprietjes uit de grond, maar

uiteindelijk was ook hij toch echt aan de beurt. Met één grote hap verdween het grassprietje in de mond van het schaap.

Het andere grassprietje was ontroostbaar. Wat moest hij nou zonder zijn beste vriend? Een paar weken lang stond hij eenzaam en alleen in het weiland. Hij bewoog niet meer vrolijk mee met de wind. Het enige waar hij aan dacht was zijn vriendje.

Op een mooie zomermiddag hoorde het grassprietje lawaai in de verte en even dacht hij dat het de grasmaaier was, maar toen zag hij dat er iemand met een bladblazer rond liep op het weiland. Ook dat nog, dacht het grassprietje. Sombor staarde hij voor zich uit en wachtte hij op wat koming. Niet veel later was het zover en de bladblazer zorgde voor een enorme storm. Normaal gesproken hield het sprietje altijd zijn adem in, maar dit keer was hij zo verdrietig dat hij het maar gewoon liet gebeuren.

Een paar minuten later was het geluid weer weg en stond het sprietje weer somber voor zich uit te staren. Totdat hij opeens een stemmetje hoorde. Hé, riep het stemmetje enthousiast. Het leek van dichtbij te komen. Het grassprietje keek om zich heen, maar zag niks. Hé, hier ben ik klonk het

stemmetje weer. Hij keek nog eens goed om zich heen en uiteindelijk zag hij het. Iets verderop lag zijn beste vriend. Beide grassprietjes schreeuwden het uit van blijdschap. Hoe kom jij nou hier? riep het grassprietje met tranen in zijn ogen.

Je raad nooit wat ik allemaal heb meegemaakt, zei het andere grassprietje stralend van opluchting. Op het moment dat het schaap een hap nam van het gras had ik het geluk dat er door iemand brokken werd gestrooid op de voerpaden. Wist je dat de schapen daar helemaal dol op zijn. Hij liet mij gelijk los. Door de bladblazer ben ik uiteindelijk weer hier terecht gekomen. Hoewel de grassprietjes al zoveel hadden meegemaakt, was dit het grootste avontuur dat ze ooit overkomen was. Na al die weken konden ze eindelijk weer samen in de wind wuiven en lol maken. Wat hadden ze elkaar gemist.

De dagen daarop deden ze niks anders dan lachen. Ze hoopten dat ze nooit meer van elkaar gescheiden zouden worden, maar nu ze dit hadden meegemaakt, waren ze nergens meer bang voor. Want wat er ook zou gebeuren, het zou altijd weer goed komen. Ze waren immers de gelukkigste grassprietjes van de wereld!

Observatiekast met honingbijen op de Dierenweide

*Geschreven door Jordan Lamslag
Imker van de Dierenweide
September 2024*

waar staat de observatiekast?

In het hoofdgebouw kun je links om het hoekje de observatiekast vinden met een volkje honingbijen. Neem gerust een kijkje in het volk door de deurtjes te openen. De bijen bevinden zich achter glas. Je hoeft dus niet bang te zijn dat je gestoken wordt. Je kunt er letterlijk met je neus bij staan en de bijen van dichtbij bekijken.

kunnen de bijen naar buiten?

Als je goed kijkt zie je aan de bovenkant van de kast een doorzichtige buis. Hierdoor kunnen de bijen, via een gat in de muur, naar buiten. Buiten onder het afdak bij de groene afvalcontainers zie je de opening van buis waardoor de bijen naar binnen en buiten kunnen.

wat kun in de observatiekast zien?

In de kast leven een heleboel bijen op drie ramen met cellen (raten). Ik heb het aantal bijen niet echt geteld maar het zijn er nu (september 2024) ongeveer 1000. In de kast is 1 koningin en zij is de moeder van al de bijen die je in de kast ziet. Die bijen noemen we werkbijen en zijn allemaal vrouwtjes, dus dochters van de koningin. Mannetjesbijen zijn er nu niet, die zijn er alleen in mei t/m augustus.

koningin

Zij is best moeilijk te vinden en/of te zien. Daarom heb ik haar met verf een klein wit stipje op haar rug gegeven. Ondanks die witte stip is de koningin vaak niet te vinden of te zien. Maar als je een tijdje blijft kijken, kan ze ineens tevoorschijn komen. Maar als je dan even niet oplet, kan ze zo weer verdwenen zijn en is zij misschien

Koningin

Dar

Werkster

aan de andere kant wel te zien. De koningin kan wel 4 jaar leven. De hoofdtaak van de koningin is het leggen van eitjes. Zij komt niet uit de kast en wordt door de werkbijen gevoed en verzorgt.

huis- en haalbijen (werkbijen)

In de zomerperiode leeft een werkbij 6 weken. De eerste 3 weken van haar leven is zij huisbij en na 3 weken wordt zij haalbij. De taken van een huisbij zijn: raten maken/schoonmaken, eitjes/larven en de koningin verzorgen. De taken van de haalbij zijn: nectar en stuifmeel uit bloemen van planten en bomen verzamelen en naar de kast brengen. De haalbijen kunnen tot 3 kilometer ver van de kast vliegen om nectar en stuifmeel te halen.

bijenraaten

De zeshoekige cellen voor de honing, stuifmeel, eitjes en larven worden door de huisbijen gemaakt van wasplaatjes. Die komen uit zogenaamde wasklieren van hun onderlijf. De huisbijen maken met hun kaken de wasplaatjes kneedbaar. Met hun poten en kaken vormen ze de zeshoekige cellen. Al deze zeshoekige cellen noemen we bijenraat.

Wasplaatjes

honing en stuifmeel

Afgelopen zomer hebben de haalbijen stuifmeel en nectar verzameld. Van de nectar maken de huisbijen honing, die in de raten wordt opgeslagen. Als een raat vol is met honing, wordt die verzegeld met dekseltje van was. Dat doen wij eigenlijk ook door bijvoorbeeld sperzieboontjes in een potje doen en af te sluiten met een dekseltje. Ook stuifmeel wordt opgeslagen.

*Rechtsboven in de
observatiekast vind
je de opgeslagen
honing (binnen de
cirkel). Zie je de
dekseltjes van was?*

waarom bewaren bijen honing en stuifmeel?

De opgeslagen honing en stuifmeel gebruiken de bijen in de herfst en winter. Het is dan buiten te koud voor de bijen en er bloeien geen bloemen meer. Nu komt de opgeslagen honing en stuifmeel van pas. Ze maken het wasdekseltjes kapot en kunnen zo bij de honing/stuifmeel en die opeten. Net zoals wij een potje sperziebonen opmaken, opwarmen en opeten.

honing van de imker

Imkers hebben buiten grote kasten met duizenden bijen. Als de bijen van de imker in de zomer heel veel honing hebben opgeslagen, haalt de imker de ramen met honingraten uit de kast. Die ramen doet hij in een centrifuge. Die draait dan heel snel rond en daardoor wordt de honing uit de raten geslingerd. De honing wordt opgevangen en in

potjes gedaan. Zo komen wij aan honing die je kunt kopen.

oktober tot april

In deze periode van 6 maanden blijven de bijen in de kast: het is te koud is en er zijn geen bloemen om nectar en stuifmeel te halen. De bijen komen niet uit de kast, zitten dicht op elkaar om warm te blijven. Zij eten dan de opgeslagen honing en stuifmeel.

wist je dit?

In Nederland leven naast honingbijen, hommels en wespen nog zo'n 350 andere soorten bijen?

Tot slot: heb je vragen?

Stuur dan een mail met je vraag/vragen aan mij: lj.lamslag@gmail.com

In de volgende Bobbe zullen de antwoorden gepubliceerd worden.

Verbouwing konijnenhokken

In het afgelopen half jaar is er hard gewerkt aan de verbouwing van zowel de binnen- als buitenhokken. Naast dat de oude binnen hokken aan vervanging toe waren, was de voornaamste doelstelling het vergroten van de leefruimte van de konijnen. Buiten hebben we dit gerealiseerd door een leegstaande stukken bij de konijnen te betrekken. De cavia's hadden de mogelijkheid om naar beneden te lopen, maar maakte daar geen gebruik van. De cavia's hebben nu een nieuw buitenverblijf met plexiglas, waardoor ze goed zichtbaar blijven. De rest van het gedeelte wordt nu gebruikt als konijnen ren. Het buitengedeelte van de cavia's dient meteen als 'schuil' mogelijkheid voor de konijnen. Ook binnen hebben de konijnen grotere hokken gekregen. Daarnaast heeft elk hok nu twee deurtjes, waardoor de konijnen beter zichtbaar zijn. Een ander bijkomend voordeel is dat de binnen hokken nu makkelijker te verschonen zijn. Er zijn minder kieren en gaten waar urine of ongedierte in gaat zitten.

Ook krijgen de konijnen nu buiten eten. Dat is niet alleen leuk voor de bezoekers om te zien, maar zorgt ook voor een natuurlijke omgeving. Wilde konijnen eten immers buiten en niet in hun holen. Benieuwd hoe het geworden is? Kom dan zeker een keer kijken!

Laura Petersen

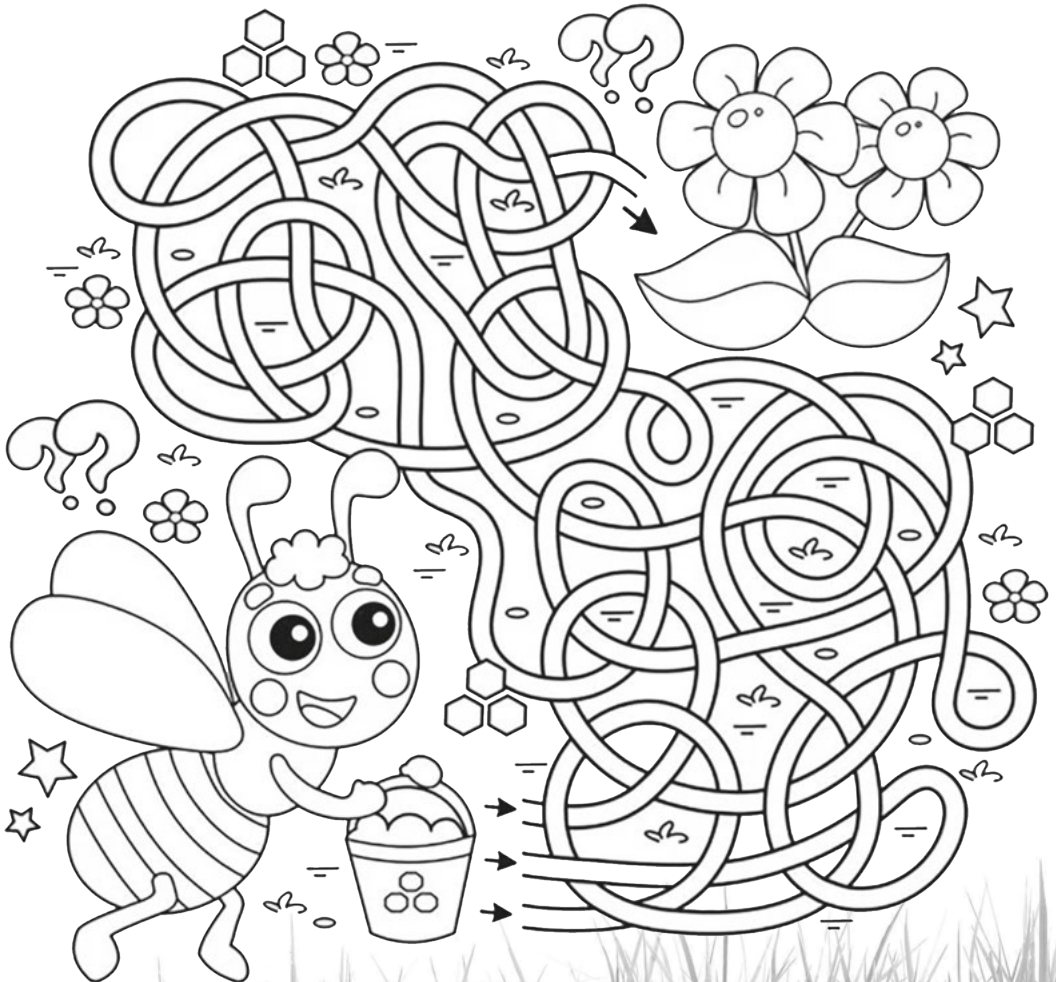

Kinderhoekje

Doolhof

bijen

Woordzoeker

Zoek de woorden en kleur de vakjes in.

h	w	e	r	k	s	t	e	r
i	o	n	n	e	c	t	a	r
m	b	i	b	l	o	e	m	n
k	ij	d	a	r	r	a	a	t
e	k	o	n	i	n	g	i	n
r	z	e	s	h	o	e	k	g
s	t	u	i	f	m	e	e	l

bij
raat
werkster
koningin
dar
zeshoek
imker
bloem
stuifmeel
nectar

Welke letters blijven over?

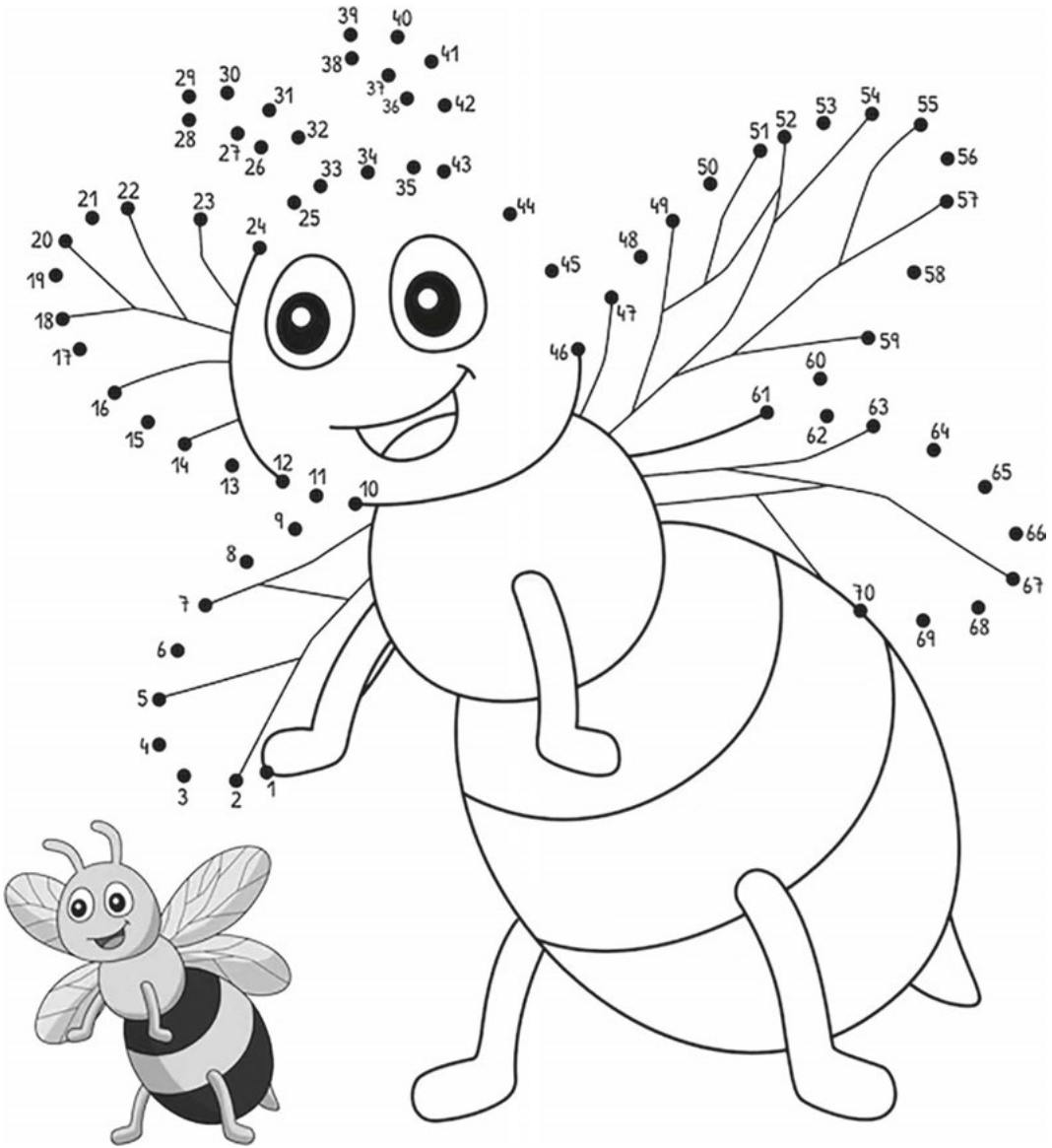
--	--	--	--	--	--

bron: www.lookbookeducation.com

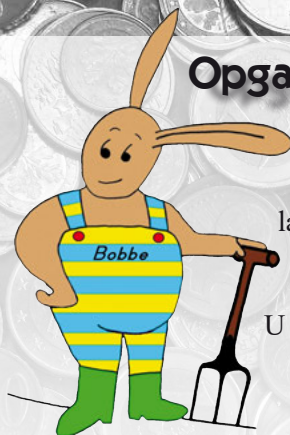
Kleurplaat

Opgaveformulier donateurs

ANBI

Algemeen Nut
Beogende Instelling

Ligt de Dierenweide u nauw
aan het hart en wilt u dat wij nog
langer blijven bestaan?

Komt u graag bij de Dierenweide of komt u graag met uw
(klein)kinderen?

U kunt al vanaf 12 euro per jaar donateur worden.

Naam : .....

Adres : .....

Postcode + woonplaats : .....

E-mail : .....

*Ingevulde formulieren kunt u afgeven bij één van onze vrijwilligers, in ons donatieschaap
deponeren of opsturen naar de Dierenweide.*

Zoals u misschien weet zijn wij ook altijd op zoek naar vrijwilligers voor de
dagelijkse verzorging van onze dieren en andere werkzaamheden.
Het maakt niet uit of u nu handig bent, iets goed kan organiseren, houdt van
schoonmaken of gewoon in een leuk en gezellig team vrijwilligerswerk wilt doen.
U bent van harte welkom!!!

E-mail: info@dierenweideharderwijk.nl

Stichting

Dierenweide

Harderwijk